

O studni, obloze a posledním satelitním vysílači vz.25

Za vesnicí, v místě, kde se mezi šípkovými keři sbíhají tři suchá travnatá údolí, je stará studna. Kdysi, ještě v době, kdy tenhle kraj ležel poblíž středu země a ne na jejím pustém okraji, tu prý stával i statek, ale to už nikdo z místních lidí nevěděl s jistotou. Zůstaly jenom pochmurné pověsti o starých mordech. Takové, jaké se vyprávějí skoro všude s jen malými obměnami.

Ostatně, doba, ve které se právě nacházíme, je na pověsti i mordy bohatá. Nám by to zákoutí možná přišlo poklidné a romantické, ale vesničané sem neradi chodili, i když v okolí zrovna řádila cholera a špinavý pramen na návsi se stal nebezpečným. Jen občas ke studni zavítal pasáček krav nebo žíznivý soused pracující v lese, někdy přišly děti a házely dolů kamínky a když trochu odrostly, hodilo se jim okolí studny ukryté před zraky rodičů i pro jiné účely.

A někdy sem chodila i Janka. ale Janka byla vždycky trochu divná.

Tady ji máme. Je bosá, dlouhá letní tráva ji šimrá na lýtkách, ale výš se nedostane. Poctivé mladé dívky nosí úzké sukně, tahle je z hrubé látky, v pase přepásaná, aby bylo za co zavěsit srp a měšec na drobnosti. Potrhaný, ale elegantní šátek jí dlouhé, černé a trochu rozčepýřené vlasy zakrývá jen tak, aby se neřeklo. Do obličeje jí v tuto chvíli nevidíme, ale je to ona. Takže bude mít malý nos, trochu pihaté tváře a velké hnědé oči.

Janka, správkařova dcera.

Janka se zastavila u studny, položila džbánek na zem, nadzvedla dřevěnou desku zakrývající ohlubeň a z kamenného přístěnku obrostlého rybízem vytáhla už trochu zašlé vědro na dlouhém provaze a dřevěnou tyč. Tyč zasadila do zbytků vrátku, přehodila přes ni provaz s vědrem a spustila jej dolů k vodě. Za chvíli už vši silou napínala holé ruce omotané koncem provazu, aby ztěžklou nádobu zase vytáhla na denní světlo.

„Ahoj, ukaž, pomůžu ti s tím.“

Vědro zarachtalo, provaz se rozeběhl jako vyrušený had a zmizel za ním v hloubi studny. Janka odskočila pozadu do kopřiv (popravdě, málem si do nich sedla), ruku na srpu.

Čahoun v zelených hadrech, korunovaný širokým kloboukem s liščím ohonem, se nejistě usmál a dodal:

„No, tak teď tam jeden z nás bude muset slízt.“

Janka ustoupila ještě o pár kroků do kopřiv a opatrně si ho prohlížela. Měl mladou, poctivou tvář (takoví bývají nejhorší, říkala nebožka maminka), na které rašilo dvoudenní strniště. Dlouhé hnědé vlasy si zřejmě vázal do uzlu, který se ukrýval pod kloboukem. Hadry, které nosil na sobě, vypadaly na druhý pohled už upraveněji. Byly to prostě šaty člověka, který si cení praktických věcí natolik, že zanedbává svůj vzhled. Vesta s roztodivnými nášivkami, rozdrbaná košile, dvě korálky zdobené nohavice doplněné bederní rouškou namísto kalhot, vysoké kožené boty. I na vzdálenost několika kroků z něj byl cítit oheň.

Takže k nám zase jednou přijeli trampové, pomyslela si. Starosta bude radostí bez sebe.

„Neboj, já jsem neškodnej, Janko,“ usmál se cizinec.

„Kdo jsi? Odkud znáš moje jméno?“ zamračila se. Bylo na něm něco povědomého, ale kdo by si je pamatoval. Trampy. I když tenhle by možná za zapamatování stál...

Ale no tak.

„Byli jsme tu před pěti lety, můj táta tenkrát dovez tomu tvému něco speciálního. Hrabali se v tom tři dny a po tu dobu jsem s ním přespával u vás ve stodole. Pak se ale ukázali Prezidentovi vojáci a museli jsme zas táhnout dál...“ vysvětloval trempíř.

„Hm... malej Joe?“ vyvalila oči Janka.

„No jo, trochu jsem vyrost,“ pokrčil rameny, „můžu tě doprovodit do vesnice? Naši už tam asi budou.“

„Radši ne, přišla bych do řečí. Mladá holka se nemá courat s cizím klukem sama po lesích,“ zavrtěla odmítavě hlavou.

„No, to by právě měla,“ uchechtl se Joe, „ale je mi jasný, jak to u vás asi chodí. Dobře, sejdeme se tam,“ dodal, dotkl se na pozdrav prsty okraje klobouku a zmizel zase mezi mladými stromky.

Janka chvíli vyčkala na místě a pak se vydala po pěšině ke vsi. Na vědro úplně zapomněla.

Bylo to tak, trampové už se producírovali po návsi, která najednou ožila jako při svatohorské pouti. Někde u kovárny hrála kytara, zarostlý obtloustlý trempíř se supím nosem svižně drátoval hrnce přímo u dřevěné kapličky a před ním tak trochu pro radost a tak trochu pro drobné cinkavé peníze tančila dvě nezkrotně vyhlížející děvčata v šatech pokrytých třásněmi, jedna buclatá a domácká jak čerstvě nakynutý chleba a druhá vytáhlá a ohnivá jako divoká kočka. Pantátové kafrali a dojednávávali obchody, mládenci civěli na tanečnice a baby si odplivávaly do písku a proklínaly zkaženost téhle kočovné kasty.

Janka zapadla do správkárny. Táta seděl za ponkem, pleš pokrytou kapkami potu, a s velkým soustředěním se vrtal v hromadě drátků a obvodů. Nad ním se nakláněl stroze oděný šedivý čahoun s ostře řezanými rysy, koženým kloboukem a šerifskou hvězdou hrdě připnutou na hrudi:

„Tohle je až od Calimanu, z Karpat, byla tam od pětadvacátého spojovací stanice NATO, kromě té vaší jediná, která to nekoupila...“ říkal zrovna, ale jakmile ji spatřil, ustal.

„To je v pořádku, to je moje dcera. Je na ni spolehnutí,“ chytil ho za ruku Jančin táta a odkašlal si do umaštěného rukávu. Dlouze a suše, tak, jak se na postupující tuberu sluší a patří.

„OK,“ kývnul hlavou šerif a podal jí ruku, „já jsem Šedivec, šerif Černý stopy.“

„Janka. Už jsem potkala Joea, říkala jsem si, že tu budete,“ zalomila mu palec a byla hrdá na to, že si ještě pamatuje, jak se to dělá.

„Vida, já ho pošlu na hlídku a kluk zatím trajdá kolem a *potkává* holky,“ ušklíbl se napůl vesele a napůl vážně Šedivec, „až nás Prezident vyčenenichá a dá pověsit, no, tak mu to spočítám.“

„Snad nebude tak zle, tohle je zapadákov, loni se tu ani nestavili vybrat daně a to je co říct,“ zamumlal Jančin táta.

„Někdo nás časem udá. A v tomhle kraji naše lidi neviděj rádi. Slyšels už o Supích kamarádech?“

„Ne, to je nějaká další osada?“

„Byla, kolínskej guvernér je na Prezidentův příkaz vystopoval a dal postřílet. Všechny do jednoho, i děcka.“

V sednici se rozhostilo ticho.

„To je mi líto...“ odvážila se za chvíli Janka.

„No jo,“ pokrčil Šedivec rameny, „tak to chodí. Ale když světu vládnou gauneři, je to jenom další důvod pro to, aby se člověk snažil zůstat svobodnej. A jestli to tvůj táta dá dokupy, tak Prezident možná konečně utře.“

„Nerad bych ti dával nějaký planý naděje, Šedivče. Tohle je o několik tříd vejš, než to, co většinou dělám. Opravit sousedovi rádio, to jde snadno. Ale tohle je vojenský satelitní vysílač. I když to dám dohromady, mohlo tomu dávno odejít naprogramování, může to být šifrované, používat neznámý protokol. Nebo klidně všechno najednou,“ brblal Jančin táta a když skončil, opět si silně odkašlal.

„Ale jestli se to povede a probudíme Přesunutý,“ držel se Šedivec svého optimismu, „jsme za vodou.“

Janka chvíli nerozuměla, co tím chce říci, ale pak jí to došlo:

„Tati, vy vážně...?“

Přesunutí byli v její době spíš jen legenda, než cokoli jiného, ale byl alespoň jeden dobrý důvod, proč v ni věřit – přes noční oblohu stále vytrvale putovaly jasné tečky doprovázené občasnými záblesky otáčených solárních panelů. Roddenberry, Nový Jeruzalém, Agni, Avalon a Duo-šao-lei. Pět obřích úkrytů na oběžné dráze Země, v lepším případě konzerva starých dobrých časů před Rychlou dobou ledovou a Poslední válkou, v horším největší sarkofágy, jaké kdy lidstvo vytvořilo. Nikdo nevěděl, zda se v jejich vnitřnostech skrývá přes tři miliardy spáčů, kteří čekají, až se budou moci vrátit na Zemi a obnovit zašlou slávu jednadvacátého století, nebo stejný počet vysušených mumií tiše zavražděných příliš blízkými výbuchy jaderných hlavíc.

Jančin táta vždycky doufal v první možnost. S Rychlou dobou ledovou, říkal, počítali. To byl ostatně přírodní jev a přišla postupně. Lidé tenkrát budovali pod zemí i ve vesmíru úkryty, kde mohli počkat, než se přežene. Ne všichni ale měli možnost dát se hibernovat, ne všichni chtěli. Ledovce je tlačily k rovníku, místa ubývalo, bylo třeba o něj bojovat. Přišla Poslední válka. Celá města zmizela, čirá pomstychtivost se obrátila i proti úkrytům v podzemí a ve vesmíru. Lidé téměř vymřeli. Ale přineslo to s sebou i jedno nečekané plus, a to další změny podnebí a ústup ledu.

Pět stanic, vysvětloval jí často táta, musí být v pořádku. Upravují svou dráhu, otáčejí solární panely. Můžeš to vidět i obyčejným dalekohledem. Pokud přežily tyhle systémy, přežila určitě i podpora života. A radiace se sotva dostala dovnitř – vždyť ve vesmíru je jí spousta a stanice před ní musely být stíněny. Ti lidé prostě jen čekají na vypočítaný konec doby ledové. Kdyby jim někdo řekl, že skončila mnohem dřív, kdyby je probudil...

„Je to tak, Janko. Nevím, jestli se nám to podaří. Ale musíme to zkusit. Když teď máme příležitost se s nimi spojit, když máme konečně přístroj, kterým bychom mohli proniknout do jejich systémů a probudit Přesunuté dřív...“ naléhavě vysvětloval táta.

„Je to naše povinnost,“ dodal Šedivec, „v jejich době bylo na Zemi mnohem líp. A oni budou chtít žít tak, jak žili předtím. Pro malý tyrany, jako je váš Prezident, už nebude místo!“

Jejich nadšení bylo téměř nakažlivé. Naivní, to ano, ale když se na ně Janka dívala, získala najednou dojem, že by snad tihle dva – starý nemocný správkař a šerif kočovné osady, skutečně mohli změnit svět.

Jenže svět se mění nerad a ztěžka a Osud se někdy ubírá cestami, které se přičítají našemu smyslu pro příběhy s dobrým koncem. Ostatně, ani Prezidentovi vojáci toho dne nepřitáhli proto, aby zamezili dokončení vysílače. Vůbec o něm nevěděli. Jen si někdo někde vzpomněl, že v téhle vsi opomenuli loni vybrat daně.

Kdyby přišli o týden dřív nebo o týden později, nic by se nestalo, nejvýš by někoho zbili a zapálili jednu, dvě chalupy. Nesetkali by se s Šedivcovými trampy. Nepokusili by se je napadnout. Nedošlo by k přestřelce. Nikdo by nezemřel.

„Jsou tu! Vojáci jsou tu!“ křičel Joe, když vbíhal do sednice.

Skoro zbytečně, suché praskání pistolí, štěkot vojenských samopalů i řev motorů terénních vozů na rostlinný olej mluvili za něj.

Šedivec a Jančin táta se na sebe rychle podívali.

„Vyřid' našim, ať se stáhnou!“ zakřičel šerif na syna a sebral ze stolu černou krabičku, která skrývala všechny jejich naděje, „Dostali by nás a musíme zachránit tohle!“

Vzduchem něco hvízdlo a venku se ozvala hlasitá rána doprovázená zvukem padajícího zdiva. Hrnky na polici u stěny se sesmekly a roztříštily na podlaze, okenní tabulky vletly do místnosti rozbité na sto kusů.

Joe padl na zem, hned vedle Janky.
Další granát už přistál mnohem blíž.

Je ráno. Do listí podzimem obarvených stromů se opírá mírný déšť, po obloze se rychle ženou rozpité mraky. Ve vzduchu je cítit kouř, který rozhodně nepochází z domácích pícek ani táborových ohňů. Vesnice mlčí, jenom dva domy zůstaly stát a i ty jsou nyní prázdné.

Prezident nesnáší odpor. Vládne sice jen malému území, které je možné obsáhnout pohledem z Řípu, ale o to víc se cítí být ohrožený. Jeho země je tak malá a žije v ní tak málo lidí, že postaví-li se mu na odpor jen jeden člověk, je to už nezanedbatelné množství.

S nepřáteli je třeba se tvrdě vypořádat. Živly, které nemá pod kontrolou, zlikvidovat, přeživší prodat do otroctví. Ať si s nimi užijí ostatní.

Ves je prázdná. V blátě se táhnou stopy dvou terénních automobilů obklopené otisky bosých nohou. Všechny jdou pryč, žádné se nevrací. Ani mrtví tu nezůstali, jeden ze statků se krátce před odchodem vojáků změnil v jejich pohřební hranici.

Havrani. Mouchy. Osamocený chromý pes. Ticho.

„Janko? Janko?“

„Co se stalo?“

„Asi to nejhorší, bojím se.“

Jako poslední opouští bývalou vesnici mladý pár, oba je už trochu známe. Oba si nesou těžké kožené torny, ani jeden se neohlíží. Dívka drží v ruce malou černou krabičku:

„Něco to píše. Zřejmě to chce vložit nějaký kód z návodu. Máš ho?“

„Ne. A mám dojem, že ani táta nic takového neměl.“

„A kde ho seženeme?“

„Uvidíme. Někde být musí. Ne všechny archivy shořely. Přinejhorším zkusíme Alexandrii. Mám pár kamarádů v přístavech na jižním pobřeží a jeden z nich se tam před pár lety stavil. Prej je to živý město a stojí tam největší knihovna na světě.“

„Je to daleko?“

„Bude to dlouhej vandr.“

Janka a Joe nám pomalu mizí za obzorem. Odtud nevidíme, co leží před nimi, ale můžeme alespoň hádat. Budou muset co nejrychleji opustit Prezidentovu zemi, její hranice naštěstí leží nedaleko odtud, v brdských lesích. Možná tam najdou nějaké spojence. Při troše štěstí proklouznou krajinou rozdrásanou drobnými šarvátkami zdejších prezidentů až k Dunaji. Projdou hlubokými alpskými údolními i vlhkými, temnými a dlouhými tunely, které pod horami lidé vyhloubili ještě v té neuvěřitelné době, kdy měl skoro každý svůj vlastní automobil. V poklidných Korutanech si zpěvem, tancem a trochou exotické řemeslné práce vydělají něco peněz a podél zelené Soči sejdou až na mořské pobřeží. Cestou budou sbírat pověsti, naslouchat vyprávěním a hledat.

Nakonec jim možná nezbude, než se nalodit a vydat se na dlouhou a nebezpečnou cestu po moři až do delty Nilu – a nebo jít mnohem delší cestou přes celý Balkán, země pohostinné a zároveň plné lupičů a neznámých nebezpečí zanechaných tam nejen Poslední válkou.

Možná skutečně dojdou až do Alexandrie. Možná tam najdou způsob, jak se spojit s Roddenberrym, Novým Jeruzalémem, Agni, Avalonem a Duo-šao-lei. Možná se svět zase jednou změní.

Ale to je všechno daleko, teď akorát přešli první kopec a sestupují do údolí.

Odtud už je nevidím. Ale myslím, že jsem zahlédl, jak se drželi za ruce.

A to je dobrý začátek.